

Na osnovu člana 95 tačka 3 Ustava Crne Gore donosim

Ukaz o proglašenju Zakona o potvrđivanju Sporazuma između Crne Gore i Republike Hrvatske o socijalnom osiguranju

Proglašavam **Zakon o potvrđivanju Sporazuma između Crne Gore i Republike Hrvatske o socijalnom osiguranju**, koji je donijela Skupština Crne Gore 25. saziva, na prvoj sjednici prvog redovnog (proljećnjeg) zasijedanja u 2014. godini, dana 11. marta 2014. godine.

Broj: 01-407/2

Podgorica, 14.03.2014.

Predsjednik Crne Gore,

Filip Vujanović, s.r.

Na osnovu člana 82 stav 1 tač. 2 i 17 Ustava Crne Gore i Amandmana IV stav 1 na Ustav Crne Gore, Skupština Crne Gore 25. saziva, na prvoj sjednici prvog redovnog (proljećnjeg) zasijedanja u 2014. godini, dana 11. marta 2014. godine, donijela je

Zakon o potvrđivanju Sporazuma između Crne Gore i Republike Hrvatske o socijalnom osiguranju

Zakon je objavljen u "Službenom listu CG - Međunarodni ugovori", br. 4/2014 od 26.3.2014. godine. Sporazum je stupio na snagu 1.5.2014. godine - vidi: Objavu - MU, 6/2014-1.

Član 1

Potvrđuje se Sporazum između Crne Gore i Republike Hrvatske o socijalnom osiguranju, potpisan 24. jula 2013. godine u Podgorici, u originalu na crnogorskom i hrvatskom jeziku.

Član 2

Tekst Sporazuma iz člana 1 ovog zakona, u originalu na crnogorskom i hrvatskom jeziku glasi:

SPORAZUM
IZMEĐU CRNE GORE
|
REPUBLIKE HRVATSKE
O SOCIJALNOM OSIGURANJU

Crna Gora i Republika Hrvatska (u daljem tekstu: države ugovornice), u želji da uredе međusobne odnose u oblasti socijalnog osiguranja, dogovorile su se sljedeće:

DIO I

OPŠTE ODREDBE

Definicija pojmova

Član 1

(1) U ovom sporazumu sljedeći pojmovi znače:

1. "Crna Gora"- Crna Gora;
- "Hrvatska"- Republika Hrvatska;
2. "teritorija"

"za Crnu Goru, teritorija Crne Gore;

za Republiku Hrvatsku, teritorija Republike Hrvatske;

3. "pravni propisi"

zakoni, podzakonski akti, statuti i drugi opšti akti, koji se odnose na oblasti iz člana 2 ovog sporazuma;

4. "nadležni organ"

u Crnoj Gori: ministarstvo nadležno za pravne propise Crne Gore iz člana 2 ovog sporazuma;

u Hrvatskoj: ministarstvo nadležno za hrvatske pravne propise iz člana 2 ovog sporazuma;

5. "organ za vezu"

organ, ustanova odnosno institucija određena Administrativnim sporazumom za sprovođenje ovog sporazuma, nadležna za komunikaciju sa odgovarajućim organom, ustanovom, odnosno institucijom druge države ugovornice, radi sprovođenja ovog sporazuma;

6. "nosilac"

organ, organizacija, odnosno ustanova nadležna za sprovođenje pravnih propisa iz člana 2 ovog sporazuma;

7. "nadležni nosilac"

nosilac kod koga je lice osigurano u vrijeme podnošenja zahtjeva za davanje ili od koga ima ili bi imalo pravo na davanje;

8. "osiguranik"

lice koje je osigurano ili je bilo osigurano prema pravnim propisima iz člana 2 ovog sporazuma;

9. "član porodice"

član porodice prema pravnim propisima one države ugovornice čiji se propisi primjenjuju;

10. "prebivalište"

mjesto stalnog boravka, odnosno mjesto u kome se lice nastani sa namjerom da u njemu stalno živi;

11. "boravište"

mjesto privremenog boravka, odnosno mjesto u kome se lice privremeno zadržava ili boravi;

12. "penzijski staž"

staž osiguranja, sa njim izjednačeni periodi i poseban staž prema pravnim propisima država ugovornica;

13. "period osiguranja"

period za koji je plaćen doprinos i period priznat kao takav;

14. "davanje"

davanje u naturi i novčano davanje;

15. "davanje u naturi"

zdravstvena zaštita i druga davanja, osim novčanih;

16. "novčano davanje"

penzija, novčana naknada, dodatak za djecu, druga novčana davanja, uključujući dodatke, dopune, usklađivanja i povećanja prema pravnim propisima iz člana 2 ovog sporazuma.

(2) U ovom sporazumu ostali pojmovi imaju značenje koje im pripada prema pravnim propisima država ugovornica.

Pravni propisi na koje se ovaj sporazum odnosi

Član 2

(1) Ovaj sporazum se odnosi na:

- pravne propise Crne Gore o:

1. zdravstvenom osiguranju, zdravstvenoj zaštiti i materinstvu;

2. penzijskom i invalidskom osiguranju;

3. osiguranju za slučaj povrede na radu i profesionalne bolesti;

4. novčanoj naknadi za slučaj nezaposlenosti i

5. dodatku za djecu.

- pravne propise Hrvatske o:

1. obaveznom zdravstvenom osiguranju i zdravstvenoj zaštiti;

2. obaveznom penzijskom i invalidskom osiguranju;

3. osiguranju za slučaj nesreće na poslu i profesionalne bolesti;

4. novčanoj naknadi za slučaj nezaposlenosti i

5. doplatku za djecu.

(2) Ovaj sporazum se odnosi na sve pravne propise kojima se obuhvataju, mijenjaju ili dopunjuju pravni propisi iz stava 1 ovog člana.

Lica na koja se ovaj sporazum primjenjuje

Član 3

Ovaj sporazum se primjenjuje na:

- a) lica za koja važe ili su važili pravni propisi jedne ili obje države ugovornice,
- b) druga lica koja prava izvode od lica iz tačke a), osim ako ovim sporazumom nije drugačije određeno.

Jednaki tretman

Član 4

(1) Prilikom primjene pravnih propisa jedne države ugovornice, državljani druge države ugovornice su izjednačeni sa njenim državljanima.

(2) Stav 1 ovog člana se ne odnosi na:

1. pravne propise o učešću osiguranika i poslodavaca u organima nosilaca i udruženja u oblasti socijalnog osiguranja, ako tim propisima nije drugačije uređeno;
2. odredbe o teretu osiguranja iz međunarodnih ugovora zaključenih sa trećim državama i
3. pravne propise o osiguranju lica zaposlenih u službenom predstavništvu jedne od država ugovornica u trećim državama ili kod članova tog predstavništva, ako međunarodnim ugovorom nije drugačije određeno.

Izjednačenost teritorija

Član 5

(1) Penzije, novčane naknade i druga novčana davanja, stečena po osnovu pravnih propisa jedne države ugovornice ne mogu se umanjiti, izmijeniti, obustaviti ni ukinuti zbog toga što korisnik ima prebivalište na teritoriji druge države ugovornice, osim ako ovim sporazumom nije drugačije određeno.

(2) Državljanima druge države ugovornice sa prebivalištem na teritoriji treće države davanja iz stava 1 ovog člana se isplaćuju pod istim uslovima kao i svojim državljanima.

(3) Stav 1 ovog člana se ne primjenjuje na novčanu naknadu za slučaj nezaposlenosti, dodatak za djecu, najnižu penziju i naknadu pogrebnih troškova.

(4) Stav 1 ovog člana, takođe se ne primjenjuje na davanja po osnovu preostale radne sposobnosti i na druga davanja koja se ostvaruju zavisno od dohodovnog odnosno imovinskog cenzusa prema hrvatskim pravnim propisima.

Smanjenje, ukidanje i obustava isplate davanja

Član 6

(1) Ako obavljanje neke djelatnosti, koja donosi prihod ili određeno obavezno osiguranje, ima pravni uticaj na određena davanja iz socijalnog osiguranja, prema pravnim propisima jedne države ugovornice, na tu državu ugovornicu ima isti pravni uticaj obavljanje odgovarajuće djelatnosti ili obavezno osiguranje u drugoj državi ugovornici.

(2) Ako, prema pravnim propisima jedne države ugovornice, visina davanja iz socijalnog osiguranja zavisi od visine drugih prihoda dotičnog lica, nadležni nosilac te države ugovornice uzima u obzir i visinu davanja koja se licu isplaćuje prema pravnim propisima druge države ugovornice.

Neistovremeno ispunjenje uslova za davanje

Član 7

Ako nijesu istovremeno ispunjeni uslovi za sticanje prava, prema pravnim propisima obje države ugovornice, pravo na davanje određuje nadležni nosilac svake države ugovornice posebno, u vrijeme kada su ispunjeni uslovi prema njenim pravnim propisima.

DIO II

ODREDBE O PRAVNIM PROPISIMA KOJI SE PRIMJENJUJU

Opšta odredba

Član 8

Obaveza osiguranja određuje se prema pravnim propisima one države ugovornice na čijoj teritoriji lice radi, odnosno obavlja djelatnost, što važi i u slučaju kada se sjedište poslodavca nalazi na teritoriji druge države ugovornice, ako odredbama čl. 9 i 10 ovog sporazuma nije drugačije određeno.

Posebne odredbe

Član 9

(1) Ako poslodavac sa sjedištem na teritoriji jedne države ugovornice uputi zaposlenog na teritoriju druge države ugovornice, na njega se, najduže do kraja 24. kalendarskog mjeseca od dana upućivanja, primjenjuju pravni propisi prve države ugovornice, kao da je zaposlen na njenoj teritoriji.

(2) Ako lice koje obavlja samostalnu djelatnost u jednoj državi ugovornici ode u drugu državu ugovornicu radi privremenog obavljanja te djelatnosti, na njega se, najduže do kraja 12. kalendarskog mjeseca, od dana njegovog odlaska, primjenjuju pravni propisi prve države ugovornice, kao da obavlja djelatnost na njenoj teritoriji.

(3) Ako poslodavac koji obavlja djelatnost vazdušnog ili kopnenog saobraćaja sa sjedištem na teritoriji jedne države ugovornice uputi zaposlenog na teritoriju druge države ugovornice, primjenjuju se pravni propisi prve države ugovornice, kao da je zaposlen na njenoj teritoriji.

(4) Na posadu broda, kao i druga lica zaposlena na brodu, primjenjuju se pravni propisi države ugovornice pod čijom zastavom brod plovi.

(5) Na lica koja obavljaju poslove utovara i istovara broda, popravke ili nadzora broda u luci druge države ugovornice, primjenjuju se pravni propisi države ugovornice kojoj luka pripada.

(6) Na lica zaposlena na teritoriji jedne države ugovornice u poslovnicu ili stalnom predstavništvu poslodavca čije je sjedište na teritoriji druge države ugovornice, primjenjuju se pravni propisi druge države ugovornice.

(7) Na lica zaposlena u državnim i javnim službama, službene predstavnike i sa njima izjednačena lica upućena na teritoriju druge države ugovornice, primjenjuju se pravni propisi države ugovornice koja ih je uputila.

(8) Primjena pravnih propisa prve države ugovornice iz st. 1 i 2 ovog člana može se, izuzetno, na zajednički zahtjev poslodavca i zaposlenog, odnosno na zahtjev lica koje samostalno obavlja djelatnost i uz saglasnost nadležnog organa druge države ugovornice, produžiti za još 24, odnosno 12 mjeseci.

Zaposleni u diplomatskoj misiji i konzularnom predstavništvu

Član 10

(1) Na lica zaposlena u diplomatskim misijama i konzularnim predstavništvima, kao i na lica zaposlena kao privatna kućna posluga kod članova ovih misija i predstavništava, upućena na teritoriju druge države ugovornice, primjenjuju se pravni propisi države ugovornice iz koje su upućena.

(2) Na lica iz stava 1 ovog člana koja nijesu upućena, primjenjuju se pravni propisi države ugovornice na čijoj teritoriji su zaposlena a diplomatska misija, odnosno konzularno predstavništvo, odnosno njihovi članovi koji ih zapošljavaju, dužni su da se pridržavaju pravnih propisa te države koji važe za poslodavca.

(3) Izuzetno od stava 2 ovog člana, zaposleni koji su državljani države ugovornice čija je diplomatska misija, odnosno konzularno predstavništvo, mogu se, u roku od tri mjeseca od dana zaposlenja, opredijeliti za primjenu pravnih propisa te države ugovornice.

Izuzeci

Član 11

Na zajednički zahtjev zaposlenog i njegovog poslodavca, odnosno lica koje obavlja samostalnu djelatnost, nadležni organi država ugovornica mogu dogovoriti izuzetke od odredaba čl. 8 i 9 ovog sporazuma, pri čemu moraju uzeti u obzir vrstu i okolnosti zaposlenja.

DIO III

POSEBNE ODREDBE

GLAVA 1

BOLEST I MATERINSTVO

Sabiranje perioda osiguranja

Član 12

Periodi osiguranja navršeni prema pravnim propisima obje države ugovornice, kada je to potrebno, sabiraju se za sticanje prava na davanje i za određivanje trajanja tog davanja, pod uslovom da se ne poklapaju.

Davanje u naturi

Član 13

(1) Lice koje ispunjava uslove za pravo na davanje u naturi prema pravnim propisima jedne države ugovornice ima

pravo na zdravstvenu zaštitu od strane nosioca njegovog prebivališta ili boravišta, u obimu, vrsti i načinu pružanja prema pravnim propisima koji važe za tog nosioca, kao da je kod njega osigurano, a u trajanju određenom pravnim propisima koji važe za nadležnog nosioca na čiji teret se zaštita pruža pod uslovom da:

1. ima prebivalište na teritoriji druge države ugovornice ili
2. ima boravište na teritoriji druge države ugovornice po osnovu člana 9 st. 1, 2, 6 i 7 i člana 10 ovog sporazuma, ili
3. njegovo stanje za vrijeme boravka na teritoriji druge države ugovornice zahtijeva hitno pružanje zdravstvene zaštite, pod uslovom da u tu državu ugovornicu nije otišlo u cilju liječenja, ili
4. je od nadležnog nosioca dobio odobrenje za odlazak na teritoriju druge države ugovornice radi liječenja.

(2) Odredbe stava 1 ovog člana primjenjuju se i na članove porodice, s tim što je za članove porodice lica koja imaju boravište na teritoriji druge države ugovornice na osnovu člana 9 st. 1 i 2 ovog sporazuma potrebna saglasnost nadležnog nosioca.

(3) Za odobrenje korišćenja proteza, ortopedskih i drugih pomagala i drugih zdravstvenih usluga veće vrijednosti neophodna je saglasnost nadležnog nosioca, izuzev kada je pružanje tih usluga neodložno, jer bi u protivnom bili ozbiljno ugroženi život ili zdravlje lica iz st. 1 i 2 ovog člana, ili kada se, u skladu sa članom 17 stav 2, troškovi naknađuju paušalnim plaćanjem.

Novčano davanje

Član 14

Novčano davanje u slučajevima iz člana 13 ovog sporazuma, odobrava nadležni nosilac prema pravnim propisima koje on primjenjuje.

Korisnici penzija

Član 15

(1) Na korisnika penzije, ostvarene prema pravnim propisima obje države ugovornice, primjenjuju se isključivo pravni propisi one države ugovornice na čijoj teritoriji korisnik ima prebivalište.

(2) Korisnik iz stava 1 ovog člana pravo na davanje u naturi ostvaruje na teret nadležnog nosioca one države ugovornice na čijoj teritoriji ima prebivalište.

(3) Na korisnika penzije ostvarene prema pravnim propisima jedne države ugovornice koji ima prebivalište na teritoriji druge države ugovornice, primjenjuju se pravni propisi te države ugovornice i pružaju davanja u naturi, kao da je pravo na penziju ostvareno prema njenim pravnim propisima, a na teret nadležnog nosioca.

(4) Korisnik penzije iz stava 3 ovog člana sa prebivalištem na teritoriji jedne države ugovornice, čije stanje za vrijeme boravka na teritoriji druge države ugovornice, zahtijeva hitno pružanje davanja u naturi ima pravo na ta davanja prema pravnim propisima i na teret nosioca druge države ugovornice.

(5) Odredbe st. 1 do 4 ovog člana primjenjuju se i na članove porodice korisnika penzije.

Nosilac koji obezbjeđuje davanja u naturi prema prebivalištu ili boravištu lica

Član 16

U slučaju iz člana 13 i člana 15 ovog sporazuma, davanje u naturi obezbjeđuje: u Crnoj Gori:

- organizaciona jedinica nosioca zdravstvenog osiguranja, u Hrvatskoj:
- mjesno nadležni regionalni ured ili područna služba Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje.

Naknada troškova

Član 17

(1) Nadležni nosilac naknađuje troškove nosiocu koji je pružio davanje u skladu sa članom 13 i članom 15 st. 3 i 5 ovog sporazuma, izuzev administrativnih troškova.

(2) Organi za vezu država ugovornica mogu, umjesto pojedinačnog obračuna troškova, dogovoriti da se za određene grupe slučajeva vrši paušalni obračun i naknada nastalih troškova.

GLAVA 2

STAROST, INVALIDNOST I SMRT

Sabiranje penzijskog staža

Član 18

(1) Ako je, prema pravnim propisima jedne države ugovornice sticanje, očuvanje ili ponovno priznavanje prava na davanje uslovljeno navršanjem penzijskog staža, nosilac te države ugovornice uzima u obzir, ako je potrebno, i penzijski staž navršen prema pravnim propisima druge države ugovornice, kao da je navršen prema njenim pravnim propisima, pod uslovom da se periodi ne poklapaju, ako ovim sporazumom nije drugačije određeno.

(2) Prilikom primjene stava 1 ovog člana, staž osiguranja koji se, prema pravnim propisima druge države ugovornice računa sa uvećanim trajanjem, uzima se u obzir u efektivnom trajanju.

(3) Ako i pored primjene stava 1 ovog člana, nijesu ispunjeni uslovi za sticanje prava na davanje, nadležni nosilac uzima u obzir i penzijski staž navršen u trećoj državi sa kojom ta država ugovornica ima zaključen sporazum o socijalnom osiguranju u kojem je predviđeno sabiranje penzijskog staža.

Penzijski staž kraći od 12 mjeseci

Član 19

(1) Ako je ukupan penzijski staž, koji se prema pravnim propisima jedne države ugovornice uzima u obzir za obračunavanje davanja kraći od 12 mjeseci, ne odobrava se pravo na davanje, izuzev u slučaju kada, prema tim pravnim propisima, postoji pravo na davanje samo po osnovu tog penzijskog staža.

(2) Penzijski staž iz stava 1 ovog člana, po osnovu koga nosilac jedne države ugovornice ne odobrava davanje, uzima u obzir nosilac druge države ugovornice za sticanje, očuvanje i ponovno priznavanje prava na davanje, kao i određivanje njegove visine, kao da je taj staž navršen prema njegovim pravnim propisima.

Utvrđivanje samostalnog davanja

Član 20

(1) Ako prema pravnim propisima jedne države ugovornice postoji pravo na davanje i bez primjene člana 18 ovog sporazuma, nadležni nosilac te države ugovornice utvrđuje davanje isključivo na osnovu penzijskog staža koji se uzima u obzir prema tim pravnim propisima.

(2) U slučaju iz stava 1 ovog člana, nadležni nosilac neće odrediti davanje prema ovom članu ako je za osiguranika povoljnije utvrđivanje davanja primjenom člana 21 stav 1 ovog sporazuma.

Određivanje srazmjernog dijela davanja

Član 21

(1) Ako prema pravnim propisima jedne države ugovornice postoji pravo na davanje samo uz primjenu odredaba člana 18 ovog sporazuma, nadležni nosilac te države ugovornice utvrđuje davanje na taj način što:

1. obračunava teorijski iznos davanja koji bi pripadao da je ukupan penzijski staž koji se uzima u obzir za obračun davanja, navršen prema pravnim propisima koje on primjenjuje. Iznos davanja koji ne zavisi od dužine penzijskog staža uzima se kao teorijski iznos;

2. na osnovu tako obračunatog iznosa, utvrđuje iznos davanja srazmjeran odnosu između penzijskog staža navršenog isključivo prema pravnim propisima koje on primjenjuje i ukupnog penzijskog staža koji se uzima u obzir za obračun davanja.

(2) Hrvatski nadležni nosilac neće primijeniti odredbe stava 1 ovog člana u slučaju kada je za osiguranika jednako ili povoljnije utvrđivanje iznosa davanja samo na osnovu hrvatskog penzijskog staža.

(3) Ako se prema pravnim propisima jedne države ugovornice iznos davanja obračunava na osnovu zarade, plate, osnovice osiguranja, odnosno uplaćenog doprinosa u određenom periodu, nadležni nosilac uzima u obzir zaradu, platu, osnovicu osiguranja, odnosno uplaćeni doprinos isključivo iz perioda osiguranja navršenog prema pravnim propisima koje on primjenjuje.

Umanjenje, obustava i ukidanje isplate davanja

Član 22

Lica na koja se ovaj sporazum primjenjuje ne podliježu pravnim propisima država ugovornica o umanjenju, obustavi ili ukidanju davanja u slučaju njihovog istovremenog korišćenja.

GLAVA 3

POVREDA NA RADU I PROFESIONALNA BOLEST

Povreda na putu do posla

Član 23

(1) Lice sa prebivalištem na teritoriji jedne države ugovornice koje na putu, radi stupanja na posao po osnovu ugovora o radu, odnosno radi obavljanja samostalne djelatnosti na teritoriji druge države ugovornice pretrpi povredu, ima pravo na davanja po osnovu povrede na radu prema pravnim propisima i na teret nosioca druge države ugovornice.

(2) Stav 1 ovog člana primjenjuje se i u slučaju povrede koju lice pretrpi neposredno po isteku ugovora o radu, odnosno po prestanku obavljanja samostalne djelatnosti, na putu do prebivališta.

Davanje u naturi

Član 24

(1) Lice koje po osnovu povrede na radu ili profesionalne bolesti ima pravo na zdravstvenu zaštitu prema pravnim propisima jedne države ugovornice, a ima prebivalište ili boravište na teritoriji druge države ugovornice koristi tu zaštitu na teret nadležnog nosioca, od nosioca na čijem području ima prebivalište ili boravište, prema pravnim propisima koje taj nosilac primjenjuje, kao da je kod njega osigurano.

(2) Za korišćenje proteza, pomagala i drugih zdravstvenih usluga veće vrijednosti primjenjuju se odredbe člana 13 stav 3 ovog sporazuma.

(3) U slučajevima iz st. 1 i 2 ovog člana davanja u naturi obezbjeđuje:

u Crnoj Gori:

- organizaciona jedinica nosioca zdravstvenog osiguranja

U Hrvatskoj:

- mjesno nadležni regionalni ured ili područna služba Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje.

(4) Na naknadu troškova nastalih na osnovu st. 1 i 2 ovog člana primjenjuju se odredbe člana 17 ovog sporazuma.

Profesionalna bolest

Član 25

(1) Ako je odobrenje davanja za slučaj profesionalne bolesti prema pravnim propisima jedne države ugovornice, uslovljeno time da je bolest prvi put ljekarski utvrđena na teritoriji te države ugovornice, smatra se da je taj uslov ispunjen ako je ta bolest prvi put utvrđena na teritoriji druge države ugovornice.

(2) Ako je odobrenje davanja za slučaj profesionalne bolesti prema pravnim propisima jedne države ugovornice, uslovljeno time da je obavljanje djelatnosti koja može da izazove tu bolest, trajalo određeno vrijeme, nadležni nosilac te države ugovornice, ako je potrebno, uzima u obzir i vrijeme obavljanja takve djelatnosti navršeno u skladu sa pravnim propisima druge države ugovornice.

Novčano davanje

Član 26

(1) Novčano davanje za slučaj povrede na radu ili profesionalne bolesti odobrava, prema svojim pravnim propisima, nosilac one države ugovornice na čijoj teritoriji je nastala povreda na radu, odnosno poslednji put obavljana djelatnost koja može da izazove tu profesionalnu bolest.

(2) Ako lice, koje je po osnovu profesionalne bolesti primalo ili prima novčano davanje na teret nosioca jedne države ugovornice, zbog pogoršanja bolesti prouzrokovanog obavljanjem djelatnosti koja, prema pravnim propisima druge države ugovornice, može da izazove profesionalnu bolest, podnese zahtjev za davanje nosiocu druge države ugovornice, nosilac prve države ugovornice i dalje snosi troškove davanja, bez obzira na pogoršanje, prema svojim pravnim propisima. Nosilac druge države ugovornice odobrava davanje u visini razlike između davanja koje pripada nakon pogoršanja i davanja koje bi, po osnovu nastupanja te bolesti, pripadalo prema njegovim pravnim propisima.

Obavještanje diplomatske misije ili konzularnog predstavništva o povredi na radu

Član 27

O povredi na radu državljanina, jedne države ugovornice zaposlenog na teritoriji druge države ugovornice koja je prouzrokovala ili bi mogla prouzrokovati smrt tog lica, nadležni nosilac, bez odlaganja, obavještava diplomatsku misiju ili konzularno predstavništvo države ugovornice čiji je on državljanin.

GLAVA 4

NEZAPOSLENOST

Sabiranje perioda osiguranja

Član 28

(1) Period osiguranja, utvrđen prema pravnim propisima jedne države ugovornice, uzima se u obzir za pravo na davanje za slučaj nezaposlenosti prema pravnim propisima druge države ugovornice, ako je nezaposleno lice u državi ugovornici u kojoj ostvaruje pravo na davanje prije podnošenja zahtjeva za to davanje bilo osigurano za slučaj nezaposlenosti najmanje toliko mjeseci koliko je predviđeno prema njenim pravnim propisima.

(2) Uslov minimalnog perioda osiguranja iz stava 1 ovog člana ne odnosi se na nezaposleno lice čije je zaposlenje bilo predviđeno na duže vrijeme, ali je bez njegove volje i krivice ranije prestalo.

(3) Trajanje primanja naknade smanjuje se za period za koji je nezaposleno lice u drugoj državi ugovornici u toku posljednjih 12 mjeseci prije dana podnošenja zahtjeva već primalo novčanu naknadu za slučaj nezaposlenosti.

GLAVA 5

DODATAK ZA DJECU

Ostvarivanje prava na dodatak za djecu

Član 29

(1) Roditelj, državljanin jedne od država ugovornica, koji ima prebivalište na teritoriji jedne od država ugovornica, ima pravo na dodatak za djecu koja zajedno s njim prebivaju u toj državi ugovornici, prema pravnim propisima te države ugovornice, bez obzira na državljanstvo djece.

(2) Ako su uslovi za ostvarivanje prava ispunjeni prema pravnim propisima obje države ugovornice, pravo će se priznati prema pravnim propisima države ugovornice u kojoj dijete ima prebivalište, ako je dijete državljanin jedne od država ugovornica.

(3) U slučaju sukoba zakonodavstva po osnovu prebivališta ili državljanstva, pravo će se priznati prema pravnim propisima države ugovornice u kojoj se dijete nalazi na školovanju ili živi veći dio kalendarske godine.

(4) Administrativnim sporazumom za sprovođenje ovog sporazuma određiće se mjerila za odlučivanje o državi ugovornici u kojoj dijete živi veći dio kalendarske godine.

DIO IV

OSTALE ODREDBE

Organi za vezu

Član 30

U cilju efikasnijeg sprovođenja ovog sporazuma, posebno radi jednostavnog i brzog povezivanja nosilaca država ugovornica, administrativnim sporazumom određuju se organi za vezu.

Obaveze organa, pravna i administrativna pomoć

Član 31

(1) Nadležni organi država ugovornica će, administrativnim sporazumom, koji stupa na snagu istovremeno sa ovim sporazumom, utvrditi način primjene ovog sporazuma.

(2) Nadležni organi i organi za vezu država ugovornica obavještavaće se međusobno o:

a) svim preduzetim mjerama za sprovođenje ovog sporazuma;

b) svim promjenama njihovih pravnih propisa u vezi sa primjenom ovog sporazuma.

(3) U primjeni ovog sporazuma, organi i nosioci država ugovornica će uzajamno pružati besplatnu pravnu i administrativnu pomoć.

(4) Organi i nosioci država ugovornica mogu, u primjeni ovog sporazuma neposredno međusobno kontaktirati, kao i sa zainteresovanim licima ili njihovim punomoćnicima.

(5) Organi i nosioci jedne države ugovornice ne smiju odbiti zahtjev i drugi podnesak zbog toga što je napisan na službenom jeziku i pismu druge države ugovornice.

(6) Prilikom primjene ovog sporazuma ravnopravno će se upotrebljavati crnogorski jezik i pismo i hrvatski jezik i pismo.

(7) Ljekarske preglede koji se obavljaju isključivo zbog primjene pravnih propisa jedne države ugovornice, a odnose se na lica koja na teritoriji druge države ugovornice imaju prebivalište ili boravište, obaviće na zahtjev nadležnog nosioca i na njegov teret, nosilac prema prebivalištu ili boravištu. Ljekarske preglede koji se obavljaju zbog primjene pravnih propisa obje države ugovornice obavlja na svoj teret nosilac prema prebivalištu ili boravištu tog lica.

(8) Pravna pomoć se, do pokretanja sudskog postupka, pruža u skladu sa propisima koji se primjenjuju za pravnu pomoć u građanskim pravnim stvarima.

Ovlašćenja diplomatskih misija i konzularnih predstavništava

Član 32

Diplomatske misija i konzularna predstavništva država ugovornica, mogu se bez posebnog punomoćja, direktno obraćati nadležnim organima, organima za vezu i nadležnim nosiocima druge države ugovornice radi zaštite interesa svojih državljana.

Oslobađanje od takse i nadovjera

Član 33

(1) Oslobađanje ili smanjenje takse predviđeno propisima jedne države ugovornice za pisane podneske ili dokumenta koja se prilažu zbog primjene njenih pravnih propisa, odnosi se i na odgovarajuće pisane podneske i dokumenta koja se prilažu radi primjene ovog sporazuma ili pravnih propisa druge države ugovornice.

(2) Isprave, dokumenta i pisani podnesci bilo koje vrste, koji se prilažu prilikom primjene ovog sporazuma, ne podliježu nadovjeri.

Podnošenje zahtjeva

Član 34

(1) Zahtjev, izjava ili pravno sredstvo koji je u primjeni ovog sporazuma ili pravnih propisa jedne države ugovornice podnjet organu, nosiocu ili nekoj drugoj nadležnoj organizaciji, ustanovi odnosno instituciji jedne države ugovornice, smatra se zahtjevom, izjavom ili pravim sredstvom podnijetom organu, nosiocu ili nekoj drugoj nadležnoj organizaciji, ustanovi, odnosno instituciji druge države ugovornice.

(2) Zahtjev za davanje, podnjet prema pravnim propisima jedne države ugovornice, smatra se istovremeno i zahtjevom za odgovarajuće davanje prema pravnim propisima druge države ugovornice, koje dolazi u obzir primjenom ovog sporazuma.

(3) Zahtjev, izjava ili pravno sredstvo, koji primjenom pravnih propisa jedne države ugovornice treba podnijeti organu, nosiocu ili nekoj drugoj nadležnoj organizaciji, ustanovi, odnosno instituciji te države ugovornice, može se, u istom roku, podnijeti odgovarajućem organu, nosiocu ili nekoj drugoj nadležnoj organizaciji, ustanovi, odnosno instituciji druge države ugovornice.

(4) U slučajevima iz st. 1 do 3 ovog člana, organ, nosilac ili neka druga nadležna organizacija, ustanova, odnosno institucija, bez odlaganja, prosljeđuje zahtjev, izjavu ili pravno sredstvo odgovarajućoj službi druge države ugovornice, neposredno ili posredstvom organa za vezu.

(5) Javne isprave, potvrde, odnosno dokumenti koje u cilju primjene ovog sporazuma izdaje organ ili nosilac jedne države ugovornice, smatraju se važećim i za organ ili nosioca druge države ugovornice.

Isplata davanja

Član 35

(1) Nosilac nadležan za isplatu davanja prema pravnim propisima jedne države ugovornice priznaje davanja u valuti koja važi u toj državi ugovornici.

(2) Isplata davanja iz stava 1 ovog člana korisniku koji ima prebivalište u drugoj državi ugovornici, vrši se u konvertibilnoj valuti.

(3) Isplate među nosiocima država ugovornica vrše se u konvertibilnoj valuti.

(4) Preračun davanja u valutu druge države ugovornice vrši se prema srednjem kursu centralne banke na dan doznake davanja isplatnom organu, radi isplate u drugu državu ugovornicu.

Potraživanje preplaćenih iznosa davanja

Član 36

(1) Nosilac jedne države ugovornice, koji je isplatio davanja u iznosu većem od onog koji korisniku pripada, može od nosioca druge države ugovornice zatražiti da od zaostalih iznosa davanja koje treba da isplati korisniku, zadrži preplaćeni iznos.

(2) Preplaćeni iznos iz stava 1 ovog člana se isplaćuje direktno nosiocu koji je zatražio njegovo zadržavanje.

Izvršni postupak

Član 37

(1) Izvršna rješenja u oblasti socijalnog osiguranja (isprave) nadležnih organa i nosilaca, kao i izvršne odluke sudova jedne države ugovornice priznaju se u drugoj državi ugovornici.

(2) Priznavanje se može odbiti samo ako je u suprotnosti sa javnim poretkom države ugovornice u kojoj treba da se

prizna isprava ili izvršna odluka iz stava 1 ovog člana.

(3) Isprave i izvršne odluke iz stava 1 ovog člana izvršavaju se u drugoj državi ugovornici. Izvršni postupak se sprovodi prema pravnim propisima koji se primjenjuju za odgovarajuće isprave ili izvršne odluke države ugovornice u kojoj treba da se sprovede izvršenje. Isprave i izvršne odluke moraju sadržavati potvrdu o njihovoj izvršnosti (klauzula o izvršenju).

(4) Primjena st. 1 do 3 ovog člana ne obuhvata zastupanje u sudskom postupku.

Naknada štete

Član 38

(1) Ako lice, koje prema pravnim propisima jedne države ugovornice, prima davanje po osnovu štete koja je nastala na teritoriji druge države ugovornice i ima, prema njenim pravnim propisima, pravo na naknadu štete od trećeg lica, tada pravo na tu naknadu prelazi na nosioca prve države ugovornice prema pravnim propisima koje on primjenjuje.

(2) Ako je pravo na naknadu štete u vezi sa istovrsnim davanjima, po osnovu istog slučaja štete, prenijeto, u skladu sa stavom 1 ovog člana nosiocima obje države ugovornice, treće lice može isplatiti naknadu štete, sa oslobađajućim dejstvom, jednom ili drugom nosiocu. Nosioci će namiriti svoja potraživanja po ovom osnovu, srazmjerno davanju koje isplaćuju.

Rješavanje sporova

Član 39

Sporove u primjeni i tumačenju ovog sporazuma rješavaće dogovorno nadležni organi država ugovornica.

DIO V

PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Prelazne odredbe

Član 40

(1) Ovaj sporazum ne utvrđuje pravo na davanje za period prije njegovog stupanja na snagu.

(2) Za utvrđivanje prava na davanje prema ovom sporazumu uzima se u obzir i penzijski staž koji je, prema pravnim propisima država ugovornica, ostvaren prije njegovog stupanja na snagu.

(3) Izuzetno od odredaba člana 18 st. 1 i 3 ovog sporazuma, uzima se u obzir samo poseban staž utvrđen za period prije 1. januara 1965. godine, i to u priznatom trajanju.

(4) Izuzetno od odredaba člana 18 stav 2 ovog sporazuma, staž osiguranja navršen prije 8. oktobra 1991. godine, koji se prema tada važećim propisima računao sa uvećanim trajanjem, uzima se u obzir u priznatom trajanju.

(5) Ovaj sporazum se primjenjuje i na osigurane slučajeve nastale prije njegovog stupanja na snagu.

Ponovno određivanje davanja primjenom prethodnog sporazuma

Član 41

(1) Postupci za ponovno određivanje davanja, pokrenuti do dana stupanja na snagu ovog sporazuma, u skladu sa članom 39 Sporazuma između Savezne Republike Jugoslavije i Republike Hrvatske o socijalnom osiguranju, zaključenog 15. septembra 1997. godine, okončaće se po odredbama tog sporazuma.

(2) Kada u postupku, primjenom člana 39 Sporazuma između Savezne Republike Jugoslavije i Republike Hrvatske o socijalnom osiguranju, nadležni nosilac druge države ugovornice nije priznao pravo na davanje, jer prema pravnim propisima koje je on primjenjivao u momentu nastupanja osiguranog slučaja kod nosioca koji je pokrenuo postupak ponovnog određivanja davanja nijesu bili ispunjeni uslovi za sticanje prava na davanje, nosilac koji je pokrenuo postupak za ponovno određivanje davanja pokrenuće, po službenoj dužnosti, u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog sporazuma, novi postupak za ponovno određivanje davanja ako su ti uslovi ispunjeni do dana stupanja na snagu Sporazuma između Savezne Republike Jugoslavije i Republike Hrvatske o socijalnom osiguranju. U tom postupku primjenjuju se odredbe Sporazuma između Savezne Republike Jugoslavije i Republike Hrvatske o socijalnom osiguranju, a nadležni nosilac koji je utvrdio da uslovi za sticanje prava na davanje, u skladu sa pravnim propisima koje je on primjenjivao u momentu nastupanja osiguranog slučaja kod nosioca koji je pokrenuo postupak nijesu ispunjeni, utvrđuje ispunjenost tih uslova do dana stupanja na snagu tog sporazuma.

Stupanje na snagu

Član 42

(1) Ovaj sporazum podliježe potvrđivanju prema nacionalnom zakonodavstvu država ugovornica.

(2) Države ugovornice će se međusobno u pisanoj formi, diplomatskim putem, obavijestiti o ispunjenju unutrašnjih pravnih procedura neophodnih za stupanje na snagu ovog sporazuma.

(3) Ovaj sporazum stupa na snagu prvog dana mjeseca koji slijedi nakon mjeseca u kome je primljeno zadnje pisano obavještenje iz stava 2 ovog člana.

Vrijeme trajanja i otkazivanje

Član 43

(1) Ovaj sporazum se zaključuje na neodređeno vrijeme.

(2) Svaka država ugovornica ga može u tekućoj kalendarskoj godini, u pisanoj formi, diplomatskim putem, otkazati s posljednjim danom te godine, pri čemu otkazni rok ne može biti kraći od šest mjeseci.

(3) U slučaju otkazivanja ovog sporazuma njegove odredbe se i dalje primjenjuju na stečena prava, kao i na zahtjeve za ostvarivanje prava podnijete do dana njegovog otkazivanja.

(4) Stupanjem na snagu ovog sporazuma, u odnosima između Crne Gore i Republike Hrvatske, prestaje da važi Sporazum između Savezne Republike Jugoslavije i Republike Hrvatske o socijalnom osiguranju, zaključen 15. septembra 1997. godine, osim stečenih prava na davanja i već pokrenutih postupaka, ako se oni odnose na period u kome je bio na snazi Sporazum koji se ovim sporazumom stavlja van snage.

U potvrdu ovoga opunomoćenici, propisno ovlašćeni od svojih vlada, potpisali su ovaj sporazum.

Sačinjeno u Podgorici, 24. 7. 2013. godine, u dva originalna primjerka, svaki na crnogorskom i hrvatskom jeziku, pri čemu su oba teksta jednako vjerodostojna.

Za Crnu Goru
Predrag Bošković

Za Republiku Hrvatsku
Mirando Mrsić

Član 3

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore - Međunarodni ugovori".

Broj: 19-6/13-2/4

EPA 323 XXV

Podgorica, 11. mart 2014. godine

SKUPŠTINA CRNE GORE 25. SAZIVA

PREDSJEDNIK,
Ranko Krivokapić, s.r.

IZMENE

Objava o stupanju na snagu Sporazuma između Crne Gore i Republike Hrvatske o socijalnom osiguranju

Objava je objavljena u "Službenom listu CG - Međunarodni ugovori", br. 6/2014 od 11.6.2014. godine.

Na osnovu člana 21 Zakona o zaključivanju i izvršavanju međunarodnih ugovora ("Službeni list Crne Gore", broj 77/2008), Ministarstvo vanjskih poslova i evropskih integracija Crne Gore

OBJAVLJUJE

da je Sporazum između Crne Gore i Republike Hrvatske o socijalnom osiguranju, koji je potpisan u Podgorici 24. jula 2013. godine, za koji je Zakon o potvrđivanju objavljen u "Službenom listu Crne Gore - Međunarodni ugovori" broj 4/2014 od 26. marta 2014. godine, stupio na snagu 1. maja 2014. godine.

Broj: 013-19/1-7

Podgorica, 5. maj 2014. godine

Ministar vanjskih poslova i evropskih integracija
Dr Igor Lukšić, s.r.